

Parashat Haman

חכמינו ז"ל אמרו: כל מי שיאמר פרשת המן בכל יום לא תחסר לו פרנסה. ולפני אמירת הפרשה אומרים את היהי רצון. ומותר לומר פרשת המן אפילו בשבת, אלא שאת התפלות על הפרנסה לא יאמר בשבת.

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתזמין פרנסה לכל עמך בית ישראל ופרנסת אנשי ביתי בכללם. בנחת ולא בצער בכבוד ולא בכזוי בהתר ולא באסור כדי שנוכל לעבוד עבודתך וללמוד תורתך כמו שזנת לאבותינו מן במדבר בארץ ציה וערבה:

ואמר יי למשה הא אנא מהית לכון לחמא מן שמיא ופקון עמא וילקטון פתגם יום ביומיה בדיל דאנפנון הנהכון באורייתא אם לא:

ויהי ביומא שתיתאה ויתקנון ית דיייתון ויהי על חד תרין על דילקטון יום יום:

ואמר משה ואהרן לכל בני ישראל ברמשא ותדעון ארי יי אפיק יתכון מארעא דמצרים:

ובצפרא ותחזון ית יקרא דיי פד שמיע (קדמוהי) ית תרעמותכון על מימרא דיי ונהנא מה ארי אתרעמתון עלנא:

ואמר משה בדייתו יי לכון ברמשא בכרא למיכל ולחמא בצפרא למסבע בדשמיעון קדם יי ית תרעמותכון די אתון מתרעמין עלוהי ונהנא מא לא עלנא תרעמותכון אלהן על מימרא דיי:

ואמר משה לאהרן אמר לכל בנשטא דבני ישראל קריבו קדם יי ארי שמיעון קדמוהי ית תרעמותכון:

והיה פד מליל אהרן עם כל בנשטא דבני ישראל ואתפניו למדברא והא יקרא דיי אתגלי בעננא:

ומליל יי עם משה למימר:

שמיע קדמי ית תרעמת בני ישראל מליל עמהון למימר בין שמישא תיכלון בכרא ובצפרא תשבעון לחמא ותדעון ארי אנא יי אלהכון:

ויאמר יי אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם וילקטו דבר יום ביומו למען אנפנו הילך בתורתא אם לא:

והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו והיה משנה על אשר ילקטו יום יום:

ויאמר משה ואהרן אל כל בני ישראל ערב וידעתם כי יי הוציא אתכם מארץ מצרים:

ובקר וראיתם את כבוד יי בשמעו את תלנתיכם על יי ונחנו מה כי תלינו עלינו:

ויאמר משה בתת יי לכם בערב בשר לאכל ולחם בכקר לשבע בשמע יי את תלנתיכם אשר אתם מלינם עליו ונחנו מה לא עלינו תלנתיכם כי על יי:

ויאמר משה אל אהרן אמר אל כל עדת בני ישראל קרבו לפני יי כי שמע את תלנתיכם:

ויהי כדבר אהרן אל כל עדת בני ישראל ויפנו אל המדבר והנה כבוד יי נראה בענן:

וידבר יי אל משה לאמר:

שמעתי את תלונת בני ישראל דבר אלהם לאמר בין הערבים תאכלו בשר ובבקר תשבעו לחם וידעתם כי אני יי אלהיכם:

וַיְהִי בְעֶרְבַּ וַתַּעַל הַשָּׁלוֹ וַתִּכַּם אֶת הַמַּחֲנֶה וּבִבְקָר הִיָּתָה
שְׁכַבְתַּת הַטָּל סָבִיב לַמַּחֲנֶה:

וַתַּעַל שְׁכַבְתַּת הַטָּל וְהִנֵּה עַל פְּנֵי הַמִּדְבָּר דֶּק מְחֹסֶפֶס דֶּק
בְּכַפֵּר עַל הָאָרֶץ:

וַיֵּרְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו מֶן הוּא כִּי לֹא
יָדְעוּ מַה הוּא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם הוּא הַלָּחֶם אֲשֶׁר נָתַן
יְיָ לָכֶם לֶאֱכֹלָה:

זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ לְקַטֹּוּ מִמֶּנּוּ אִישׁ לְפִי אֲכָלוּ עֹמֶר
לְגִלְגָּלַת מִסֹּפֶר נַפְשֹׁתֵיכֶם אִישׁ לְאִשֶׁר בְּאֶהְלוֹ תִקְחוּ:

וַיַּעֲשׂוּ כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלְקְטוּ הַמִּרְבֶּה וְהַמְּמַעִיט:

וַיִּמְדוּ בְּעֹמֶר וְלֹא הָעֲדִיף הַמִּרְבֶּה וְהַמְּמַעִיט לֹא הֶחֱסִיר
אִישׁ לְפִי אֲכָלוּ לְקַטֹּוּ:

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם אִישׁ אֶל יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד בִּקְרָ:

וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה וַיּוֹתְרוּ אֲנָשִׁים מִמֶּנּוּ עַד בִּקְרָ וַיֵּרָם
תּוֹלְעִים וַיִּבְאֵשׁ וַיִּקְצַף עֲלֵהֶם מֹשֶׁה:

וַיִּלְקְטוּ אֹתוֹ בַּבֶּקֶר בַּבֶּקֶר אִישׁ כְּפִי אֲכָלוּ וְחָם הַשָּׁמֶשׁ
וַנָּמָם:

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁשִׁי לְקַטֹּוּ לָחֶם מִשְׁנֵה שְׁנֵי הָעֹמֶר לְאֶחָד
וַיִּבְאוּ כָּל נְשִׂאֵי הָעֵדָה וַיִּגִּידוּ לְמֹשֶׁה:

וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר יְיָ שְׁבַתוֹן שְׁבַת קֹדֶשׁ לַיְיָ
מִחֵר אֵת אֲשֶׁר תֹּאפּוּ אַפּוֹ וְאֵת אֲשֶׁר תִּבְשְׁלוּ בִשְׁלוּ וְאֵת
כָּל הָעֵדָף הַנִּיחּוֹ לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת עַד הַבֶּקֶר:

וַיִּנְיְחוּ אֹתוֹ עַד הַבֶּקֶר בְּאִשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה וְלֹא תִבְאִישׁ
וְרָמָה לֹא הִיָּתָה בוֹ:

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲכַלְהוּ הַיּוֹם כִּי שְׁבַת הַיּוֹם לַיְיָ הַיּוֹם לֹא
תִמְצָאֵהוּ בַשָּׂדֶה:

שֵׁשֶׁת יָמִים תִּלְקַטְהוּ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שְׁבַת לֹא יִהְיֶה בוֹ:

וַהֲוֶה כְּרִמְשָׁא וּסְלִיקַת סְלִיו וְחַפְתַּת יָת
מִשְׁרִיתָא וּבְצַפְרָא הֲוֹת נְחֹתַת טָלָא סְחוֹר
סְחוֹר לְמִשְׁרִיתָא:

וּסְלִיקַת נְחֹתַת טָלָא וְהָא עַל אִפִּי מִדְּבָרָא
דְּעֵדֶק מִקְלַף דְּעֵדֶק כְּגִיר כְּגִלְיָדָא עַל אֲרָעָא:

וַהֲוֹו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲמָרוּ גְבֵר לְאַחֵיהִי מִנָּא
הוּא אָרִי לֹא יָדְעוּ מַה הוּא וַאֲמַר מֹשֶׁה
לְהוֹן הוּא לְחִמָּא דִּיתֵב יְיָ לְכוֹן לְמִיכָל:

דִּין פִּתְגָמָא דִּי פִקִּיד יְיָ לְקִטְטוּ מִנִּיהִ גְבֵר
לְפִוּם מִיכְלִיָּה עֹמֶרָא לְגִלְגָּלַתָּא מִנְּוֹן
נַפְשֹׁתֵיכוֹן גְבֵר לְדִי כְּמִשְׁכְּנִיָּה תִסְבוּן:

וְעַבְדוּ כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַלְקַטְטוּ דְאַסְגִּי וְדְאַזְעֵר:

וְכָלוּ בְּעֹמֶרָא וְלֹא אוֹתֵר דְאַסְגִּי וְדְאַזְעֵר לֹא
חִסִּיר גְבֵר לְפִוּם מִיכְלִיָּה לְקַטְטוּ:

וַאֲמַר מֹשֶׁה לְהוֹן אָנֹשׁ לֹא יִשְׂאֵר מִנִּיהִ עַד
צַפְרָא:

וְלֹא קִבִּילוּ מִן מֹשֶׁה וְאַשְׁאֲרוּ גְבֵרִיא מִנִּיהִ
עַד צַפְרָא וְרַחֵשׁ רִיחְשָׁא וּסְרִי וְרָגְזוּ עֲלֵיהוֹן
מֹשֶׁה:

וַלְקַטְטוּ יִתִּיָּה בְּצַפֵּר בְּצַפֵּר גְבֵר לְפִוּם מִיכְלִיָּה
וּמַה דְּמִשְׁתַּאֲרָא מִנִּיהִ עַל אִפִּי חִקְלָא כַּד
חִמָּא עֲלוּהִי שְׁמִשָּׁא פֶשֶׁר:

וַהֲוֶה כְּיוֹמָא שְׁתִּיאֲתָאָה לְקַטְטוּ לְחִמָּא עַל חַד
תְּרִין תְּרִין עֹמְרִין לְחַד וְאַתּוּ כָּל רַבְרָבֵי
כְּנִשְׁתָּא וַחֲוִיאוּ לְמֹשֶׁה:

וַאֲמַר לְהוֹן הוּא דִּי מְלִיל יְיָ שְׁבַתָּא שְׁבַת
קוֹדֶשָׁא קֹדֶם יְיָ מִחֵר יָת דִּי אֲתוֹן עֲתִידִין
לְמִפָּא אַפּוֹ וְיָת דִּי אֲתוֹן עֲתִידִין לְבִשְׁלָא
בְּשִׁילוּ וְיָת כָּל מוֹתְרָא אֲצַנְעוּ לְכוֹן לְמִשְׁרַת
עַד צַפְרָא:

וְאַצְנְעוּ יִתִּיָּה עַד צַפְרָא כְּמָא דְפִקִּיד מֹשֶׁה
וְלֹא סְרִי וְרִיחְשָׁא לֹא הֲוֶה בֵּיהִ:

וַאֲמַר מֹשֶׁה אֲכַלְהִי יוֹמָא דִּין אָרִי שְׁבַתָּא
יוֹמָא דִּין קֹדֶם יְיָ יוֹמָא דִּין לֹא תִשְׁכַּחְנִיָּה
בְּחִקְלָא:

שְׁתָּא יוֹמִין תִּלְקַטְטוּנִיָּה וּכְיוֹמָא שְׁבִיעֵאָה
שְׁבַתָּא לֹא יִהִי בֵּיהִ:

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יֵצְאוּ מִן הָעַם לְלֶקֶט וְלֹא מִצָּאוּ:

וַתְּהֵא בַּיּוֹמָא שְׁבִיעָא נִפְקוּ מִן עַמָּא לְמַלְקַט
וְלֹא אִשְׁבְּחוּ:

וַיֹּאמֶר יְיָ אֵל מֹשֶׁה עַד אָנֹכָה מֵאַנְתֶּם לְשׁוֹמֵר מִצְוֹתַי
וַתּוֹרַתִּי:

וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה עַד אֵימַתִּי אַתּוֹן מְסַרְבִּין
לְמַטְר פִּקּוּדֵי וְאוֹרֵיטִי:

רְאוּ כִּי יְיָ נָתַן לָכֶם הַשְּׁבֶת עַל כֵּן הוּא נָתַן לָכֶם בַּיּוֹם
הַשְּׁשִׁי לָחֶם יוֹמִים שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתּוֹ אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי:

חַזוּ אַרְי יְיָ יַחַב לְכוּן שְׁבֶתָא עַל כֵּן הוּא יַחַב
לְכוּן בַּיּוֹמָא שְׁתִּיתָאָה לָחֶם תַּרְיִן יוֹמִין תִּיבוּ
אֲנַשׁ תַּחְתּוֹתֵיהִי לֹא יִפּוֹק אֲנַשׁ מֵאַתְרֵיהִי
בַּיּוֹמָא שְׁבִיעָאָה:

וַיִּשְׁבְּתוּ הָעַם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי:

וַנְּחֹ עַמָּא בַּיּוֹמָא שְׁבִיעָאָה:

וַיִּקְרְאוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל אֶת שְׁמוֹ מִן וְהוּא כְּזֶרַע גֹּד לְכֹן
וַיַּעֲמֻוּ כְּצִפְיַחַת בְּדָבָשׁ:

וַקְרוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל יַת שְׁמֵיהִי מִן וְהוּא כְּכַר
זֶרַע גֹּדָא חוֹר וַיַּעֲמֵיהִי כְּאַסְקְרִיטוֹן בְּדָבָשׁ:

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ מִלֹּא הָעֹמֵר מִמֶּנּוּ
לְמִשְׁמֶרֶת לְדֹרֹתֵיכֶם לְמַעַן יֵרְאוּ אֶת הַלְּחָם אֲשֶׁר
הֵאֱכַלְתִּי אֶתְכֶם בַּמִּדְבָּר בְּהוֹצִיאִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם:

וַאֲמַר מֹשֶׁה דִּין פִּתְגָמָא דִּי פִּקִּיד יְיָ מְלִי
עֲמָרָא מְנִיָּה לְמַטְרָא לְדִרְיִכוֹן בְּדִיל דִּיחֲזוֹן
יַת לְחָמָא דִּי אוֹכְלִית יַתְכוֹן בַּמִּדְבָּרָא
בְּאַפְקוּתֵי יַתְכוֹן מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם:

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֵל אֶהְרֹן קַח צִנְצֻנֹת אַחַת וְתֵן שָׁמָּה מִלֹּא
הָעֹמֵר מִן וְהִנֵּחַ אֹתוֹ לִפְנֵי יְיָ לְמִשְׁמֶרֶת לְדֹרֹתֵיכֶם:

וַאֲמַר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן סַב צְלוּחִית חֲדָא וְחַב
תַּפּוֹן מְלִי עֲמָרָא מִן וַאֲצַנַע יַתִּיהָ קָדָם יְיָ
לְמַטְרָא לְדִרְיִכוֹן:

כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֵל מֹשֶׁה וַיַּנִּיחֵהוּ אֶהְרֹן לִפְנֵי הָעֵדֻת
לְמִשְׁמֶרֶת:

כְּמָא דִּי פִּקִּיד יְיָ לְמֹשֶׁה וַאֲצַנַעִיהִי אֶהְרֹן קָדָם
סַהֲדוּתָא לְמַטְרָא:

וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אָכְלוּ אֶת הַפֶּן אַרְבָּעִים שָׁנָה עַד בָּאָם אֵל
אֶרֶץ נוֹשֶׁבֶת אֶת הַפֶּן אָכְלוּ עַד בָּאָם אֵל קִצֵּה אֶרֶץ
כְּנָעַן:

וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אָכְלוּ יַת מִנְאָ אַרְבַּעִין שָׁנִין
עַד דְּמִיתִיהוֹן לְאַרְעָא יַתְבְּתָא יַת מִנְאָ
אָכְלוּ עַד דְּאָתוּ לְסִיפֵי אַרְעָא דְּכְנָעַן:

וְהָעֹמֵר עֲשֵׂרִית הָאִיפָה הוּא:

וְעֲמָרָא חֵד מִן עֲכָרָא בְּתַלַּת סְאִין הוּא:

אַתָּה הוּא יְיָ לְבַדְּךָ אַתָּה עֲשִׂיתָ אֶת הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַי הַשָּׁמַיִם הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר עָלֶיהָ תַיִמִים וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם וְאַתָּה
מַחִיָּה אֶת כָּלָם וְאַתָּה הוּא שְׁעֵשִׂיתָ נַפְסִים וְנַפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת תַּמִּיד עִם אַבּוֹתֵינוּ גַם בַּמִּדְבָּר הַמְטַרְתָּ לָהֶם לָחֶם לָחֶם
מִן הַשָּׁמַיִם וּמִצּוֹר הַחֲלָמִישׁ הוֹצֵאתָ לָהֶם מַיִם וְגַם נָתַתָּ לָהֶם כָּל צְרֻכֵיהֶם שְׁמֵלוֹתָם לֹא כָּלְתָה מִעֲלֵיהֶם כֵּן
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבְחַסְדֶּיךָ הָעֲצוּמִים תּוֹנֵנֵנוּ וְתַפְרָנְסֵנוּ וְתַכְלֶלְכֵנוּ וְתַסְפִּיק לָנוּ כָּל צְרֻכֵנוּ וְצְרֻכֵי עַמּוֹךְ בֵּית
יִשְׂרָאֵל הַמְרוּבִים בְּמִלּוֹי וּבְרוּחַ בְּלִי טִרַח וְעֵמֶל גְּדוֹל מַתַּחַת יָדְךָ הַנְּקִיָּה וְלֹא מַתַּחַת יָדֵי בָשָׂר וְדָם:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי וְאַלְהֵי אַבּוֹתַי שְׁתַּכִּיִן לִי וְלְאַנְשֵׁי בֵיתִי כָּל מַחְסוֹרֵנוּ וְתַזְמִין לָנוּ כָּל צְרֻכֵנוּ לְכָל יוֹם
וְיוֹם מַחְיֵנוּ דִּי מַחְסוֹרֵנוּ וְלְכָל שְׁעָה וְשְׁעָה מִשְׁעוֹתֵינוּ דִּי סְפוּקֵנוּ וְלְכָל עֵצָם מִעֲצָמֵינוּ דִּי מַחְיֵנוּ מִיָּדְךָ הַטּוֹבָה
וְהַרְחֵבָה וְלֹא כְּמַעוֹט מִפְּעֻלֵינוּ וְקוֹצֵר חֲסָדֵינוּ וּמְזַעֵיר גְּמוּלוֹתֵינוּ וְיִהְיוּ מְזוֹנוֹתֵי וּמְזוֹנוֹת אַנְשֵׁי בֵיתִי וְזֶרַעִי וְזֶרַע
זֶרַעִי מְסוּרִים בְּיָדְךָ וְלֹא בְּיַד בָּשָׂר וְדָם: